

schrijft: Usually about 8, but range from 6 tot 10 or 12, twice 14 in number. If eggs are removed as laid the bird has been known to go on laying till 40 or more have been produced.

Dit laatste komt wel meer voor; ik bezat heel lang geleden een paar *Lophortyx californica*, waarvan ik destijds de subspecies niet naging; er zijn er vijf. Dit paar was prolificiek. Het wijfje legde een aantal eieren, die ik wegnam, maar ging steeds met leggen door, in vele tientallen. Helaas kan ik het juiste cijfer niet nagaan, omdat ik mijn destijds gemaakte aantekeningen niet meer bezit.

Miscellanea oölogica et nidologica, VIII,

DOOR

TSJEARD Gs. DE VRIES.

a. Merkwaaardige eieren van de kievit, *Vanellus vanellus* (L.).

Onder de, in dit voorjaar verkregen, aanwinsten mijner collectie bevinden zich eenige zéér merkwaaardige kievitseieren, nl.:

1°. Een cyanistisch, ongevekt exemplaar, normaal van vorm en afmetingen, maar met een schaalkleur, die het midden houdt tusschen die van spreeuw, *Sturnus vulgaris*, en zanglijster, *Turdus philomelos*, (doch die, in de collectie, helaas, spoedig verbleekt). Dit is het eerste dusdanige ei, dat mij, in de 40 jaar, (sinds 1893) dat ik de aanvoeren op de Leeuwarder eiermarkt contrôleer, in handen komt. Het werd, op 4 April jl., gevonden bij Gaastmaburen (Tietjerksteradeel). Als men bedenkt, dat, in die 40 jaar, heel matig berekend, minstens 5.000.000 (vijf millioen!) kievitseieren werden verhandeld, krijgt men een idee van de zeldzaamheid van dit stuk ¹⁾.

¹⁾ Enkele malen kwam wel eens een, min of meer, cyanistisch exemplaar van *Vanellus* ter markt, maar een volkomen ongevekt blauw ei van normale schaalstructuur, zag ik, tot dusver, nooit (zie mijne correspondentie, over dit onderwerp, met den heer A. A. VAN PELT LECHNER, door hem aangehaald in zijn „Varia Oölogica”, Ardea, 17, 1922, p. 155—156).

Ik bezit ook (sedert 1920) een dusdanig ei van de tureluur, *Tringa t. totanus* (L.), maar meer dan dit eene exemplaar van deze soort is mij ook nimmer onder de oogen gekomen.

2°. Een z.g. Doppel- (of Riesen-) Ei, gevonden te Hoogebeintum (Ferwerderadeel) 26-4-1933. Teekening, schaalkleur en vorm zijn normaal, doch de afmetingen en het gewicht bedragen resp.: 56.3×37.9 mm. en 2245 mgr. Het bevatte twee dooiers.

3°. Een legsel (4 eieren), gevonden 27-4-1933 bij Wijns (Leeuwarderadeel), resp. metende en wegende:

37.8×29.1 mm. en 1120 mgr.

40.3×30.1 „ „ 1176 „

38.8×29.9 „ „ 1175 „

37.9×29.5 „ „ 1198 „

Teekening en schaalkleur doen eenigszins aan *Charadrius morinellus* denken, de vorm is meer ei- dan peervormig.

Ter illustratie moge dienen, dat de gemiddelde lengte- en breedtematen 47.0×33.7 mm. bedragen en het gemiddelde schaalgewicht 1565 mgr.

b. Een legsel van 6 eieren van de kievit, *Vanellus vanellus* (L.).

Dit werd, op 23 April jl., bij Groningen gevonden. Alle eieren zijn geheel congruent, terwijl, op het bewuste stuk weiland, slechts één paartje „woonde”, zoodat, mijns inziens, met zekerheid kan worden aangenomen, dat deze 6 eieren, die alle nog geheel onbebroed waren, afkomstig zijn van één en hetzelfde wijfje.

Legsels van 5 komen — zij het zeldzaam — bij *Vanellus* voor, een legsel van 6 eieren werd — voor zoover mij bekend is — nog niet geconstateerd.

c. Een merkwaardig nest van de ekster, *Pica p. pica?* (L.) (de juiste subspecies is, voor Friesland, nog niet vastgesteld).

Het z.g. „Buitenveld”, tot voor een paar jaren een moeras-wildernis ten N. van de spoorlijn Hardegarijp — Veenwouden is, door de cultuurmaatschappij „de Drie Provinciën”, in werk-verschaffing ontgonnen. Alle elzen, wilgen, berken, enz., boompjes zoowel als struiken, werden gerooid en verdwenen in de veengaten. Een braamstruik was blijkbaar niet geheel

gedood en heeft nieuwe loten gevormd, waardoor een „boschje” van 2 à 2,5 d.m. hoogte is ontstaan. Hierin had een eksterpaar zijn nest gemaakt. De geringe hoogte van het struikje had den vogels echter genoodzaakt om een gat in den grond te krabben, zoodat het — niet overdekte — nest half in — half boven de aarde stond. Het bevatte, op 24 Mei, 5 eieren.

d. Een vroeg begonnen broedseizoen.

Over het algemeen zijn de vogels, dit jaar, vroeg met broeden begonnen.

Zoo zaten, in de laatste décade van Maart, reeds verscheidene houtduiven, *Columba p. palumbus* L., in de, nog kale, boomen langs Amsterdam's grachten en straten, op hunne eieren.

Op 24 April werden, ter Leeuwarder eiermarkt, twee complete legfels van de kluit, *Recurvirostra avosetta* L., als „kievits-eieren” aangeboden. Omtrent den aanvang van den broedtijd dezer soort zegt het „Practical Handbook”, part II, p. 652: „from about May 7 in Holland, but oftener about mid-May.”

Den 14en Mei, vonden we, bij Ankeveen, reeds een nest van de groote karekiet, *Acrocephalus a. arundinaceus* (L.), met 3 eieren. Het eerste was dus al op den 12en gelegd. Mijn vroegste datum was, tot dusver, 19 Mei (1912), één ei, bij Tietjerk (Fr.). Het „Practical Handbook”, part I, p. 337, geeft aan: „from mid-May in South-Europe and about second week „of June in Central-Europa.”

Vischdief, *Sterna h. hirundo* L. en zwarte stern, *Chlidonias n. niger* (L.), hadden, op 14 Mei, reeds volledige legfels.

Van eerstgenoemde stern zegt het P. H., part II, p. 711: „most eggs laid end May and early June, exceptionally by 10 „or 12 May.”

Op Griend werden, op 29/5, reeds verscheidene pulli dezer soort aangetroffen. Bij een broedduur van gemiddeld 21 dagen, moeten de vogels daar dus reeds op 7 en 8 Mei met leggen zijn begonnen.

Omtrent den broedtijd van *Chlidonias* vermeldt het P. H., part II, p. 689: „from about mid-May in Spain, and a week or „so later in Central-Europe, onward.”